

Venda

Vhurangaphanda ha u Tshipembe kha u katelwa ha kutshilele na u vhulunga.

Maipfi a Vhuthogwa, u lingana, kutshilele, vharangaphanda vha tshitshavha, u farisana ha mashangodavha, u dikholoniziwa.

Manweledzo.

U maangafhadzwa ha u dzhenelelwa ha matodisisi vha Global South kha ikholodzhi ya Ṭhiropiki na u vhulunga ndi thagethe ya tshitshavha tsha sainthifiki, fhedzi magaganywa a u khwiniswa ha u katelwa a khou livhiswa nga maanda kha zwiimiswa na vhaṭodisisi vha Global North. Ngeno u khwiniswa uhu hu ha ndeme, hu na khaedu dzo khetheaho dza diversity equity and inclusion (DEI) dzo ḡiswaho nga ikonomi ya tshitshavha, mvelele na zwiito zwa sainthifiki. Nga u ralo, tshanduko ine yo lavhelelwaho kha Global South ndi ya ndeme kha tshanduko ya tshifhinga tshilapfu u ya kha DEI, zwine zwa vha na vhuṭanzi uri ikholodzhi ya Ṭhiropiki na u ṭhodisiso ya u vhulunga i thivhela tshiimo tshi si tsha vhuḡi tsha matshilele. Ri khou tutuwedza maga a fumi a ne a fanela u dzhiwa kha u shumiswa ha mutanganelano wa mashangodavha kha ikholodzhi ya Ṭhiropiki, ine yo rangiwaphanda nga vhaṭodisisi vha Global South, i nga khwinisa DEI kha zwiimiswa, levele ya lushaka na ya mashangodavha. Kha vhuimo ha tshiimiswa, Ri tutuwedza (1) u vha roulu modele ya DEI, (2) u bveledzana ya thothodisiso ya vho ramabindu, (3) u tutuwedza u vha khagala ha kushumisele kwa masheleni u itela u vhea phanda sainthisithi dza mahayani. Kha tshiimo tsha lushaka, ri tutuwedza (4) u dzhenelela ha Maga a polotiki kha u tsireledza sainthisithi na ṭhodisiso dzavho kha mashango a zwa maḡi, (5) u dzhenelela kha u khwiniswa ṭhodisiso ya kutshilele kwa polotiki, na (6) ṭhodisiso ine ya ḡo swikelela lushaka. kha tshiimo tsha mashangodavha, ri tutuwedza vhaṭodisisi vha Global South kha u farisana ha mashangodavha kha (7) rangaphanda na thusa kha dinwaliswa ha masheleni (8) u vhona uri hu na kushumele ku no khou lingana, na u (9) lwela mbuelo dzi no lingana vhukati ha u thusana ha lushaka na vhabvanna. Tsha u fhedzisela, (10) ri tutuwedza uri vhurangaphanda ha Global South kha u divhudza ha madzhangho vhu na vhukoni ha u khwinisa DEI kha shango lothe nga vhuphara, na u vhona uri hu vhe na tshanduko ya tshifhinga tshilapfu tsha lushaka lwashu lwa sainthifiki. zwinwe zwa zwi shumiswa zwi na maṅwalwa aya o ṅwalwaho nga nyambo dzo fhambananaho dzi no ambiwa nga Global South.